

Nợ công của Mỹ và Châu Âu - Những tác động tới Việt Nam

(11/08/2011-01:00:00 PM)

Thời gian qua, vấn đề nợ công của Mỹ và châu Âu đang là điểm nóng của kinh tế thế giới. Tạp chí Kinh tế và dự báo xin giới thiệu bài viết của chuyên gia tư vấn tài chính tại Thụy Sĩ, ông Phạm Nam Kim về thực trạng này và tác động của nó tới kinh tế Việt Nam.

Trước hết, những vấn đề tài chính tại châu Âu và châu Mỹ thời gian qua đều phát sinh bởi lượng nợ công khổng lồ của các chính phủ vượt quá khả năng chi trả của các nước trên. Tính đến thời điểm 2010, nợ công của Mỹ lên đến 90,4% GDP, của khối Liên minh châu Âu (EU) là 80,3%; Hy Lạp: 123% GDP; Ailen: 142% GDP... Điều này không có gì mới lạ, khởi đầu từ thập niên 80 của thế kỷ trước, mỗi khi kinh tế suy yếu thì nợ công bắt đầu tăng vọt và mỗi khi có bầu cử, nợ công cũng leo thang. Cho đến ngày nay, mức nợ đã lên quá cao do khủng hoảng tài chính và kinh tế thế giới, các chính phủ đã dốc ngân sách vừa để hỗ trợ các tổ chức tín dụng, tài chính và doanh nghiệp vừa làm công tác xã hội, trợ giúp khối lao động thất nghiệp. Hệ quả là một số nước đang lâm vào tình trạng khó giải quyết những món nợ đã đến kỳ hạn.

Trong những tuần qua, khối EU đã dập tắt được "ngọn lửa" Hy Lạp, nhưng chưa thể nói là đã thoát hẳn được nguy cơ, những "hỏa hoạn nợ công" có thể bùng nổ bất cứ lúc nào ở Ý, Ailen, Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha và rất có thể lan qua các cường quốc như Đức (tổng nợ công: 2.000 tỷ Euro - 82% GDP), Pháp (1.600 tỷ Euro - 92% GDP)... Giải pháp để cứu vãn Hy Lạp, gần một nửa là dựa trên sự hỗ trợ của những ngân hàng thương mại lớn tại châu Âu vừa trải qua đợt sát hạch mới nhất, trong đó 8 ngân hàng bị "đánh trượt". Như vậy nếu có những "con hỏa hoạn" sau Hy Lạp, ai sẽ đứng ra để tài trợ? Đó là câu hỏi mà các chuyên gia đang đặt ra và chính vì vậy mà đồng euro sau thỏa ước về Hy Lạp chỉ tăng được thêm vài điểm.

Vấn đề nợ công của Mỹ, có lẽ sẽ được giải quyết ổn thỏa do Quốc hội đã thông qua dự luật nâng trần nợ công và "ngọn lửa nợ công Mỹ" cũng sẽ được dập tắt. Tuy nhiên, nó sẽ tắt được bao lâu, khi nợ công đã quá 90% GDP?

Nói chung, tình hình kinh tế ở Mỹ và châu Âu, không được tốt lắm, những vấn đề cốt lõi và căn bản không được các chính phủ nhìn nhận và tìm giải pháp lâu dài phù hợp, họ chỉ chú tâm vào những giải pháp nhất thời, miễn là qua được kỳ bầu cử là được rồi.

Về cơ bản, kinh tế Âu - Mỹ đã suy thoái từ cuộc khủng hoảng dầu mỏ đầu tiên vào những năm 75-80 của thế kỷ trước, từ khi sản xuất công nghệ đã lùi bước để nhường chỗ cho ngành dịch vụ, và chính sách dịch vụ là động cơ phát triển của những nước Âu - Mỹ trong 30 năm qua. Sự chuyển hướng, tái cấu trúc của nền kinh tế, nhường lĩnh vực sản xuất công nghệ cho những nước mới nổi và phát triển những ngành dịch vụ với giá trị gia tăng cao thì không có gì để bàn. Vấn đề đặt ra là trong những năm 90, ngành dịch vụ phát triển mạnh nhất lại là những ngành xây dựng trên kế hoạch của thị trường, trên lĩnh vực thiên về đầu cơ và những "bong bóng" do chính những người trong ngành thổi phồng lên. Hiện tượng "kinh tế mới" vào cuối Thế kỷ trước, là một ví dụ cụ thể về một chiến dịch đầu cơ quy mô. Và những quốc gia đó đã sống trong sự giàu có "ảo" gây nên bất bình đẳng xã hội, một nhóm nhỏ trở nên hái ra tiền và đại đa số thanh niên thì thất nghiệp kinh niên, lao động tại các cơ sở sản xuất thì chỉ sống nhờ vào sự hỗ trợ của chính phủ, và cũng chính từ đó nợ công ngày càng chồng chất.

Chính nền kinh tế "ảo" này đã dẫn đến cuộc khủng hoảng tài chính thế giới và tiếp theo là khủng hoảng kinh tế thế giới. Không một chính phủ nào tái cấu trúc lại nền kinh tế của họ để thoát ra cảnh "ảo", họ chỉ lấy những biện pháp nhất thời giúp các ngân hàng thoát cảnh phá sản và đương nhiên duy trì lĩnh vực ảo.

Tóm lại, kinh tế Âu - Mỹ hoàn toàn chưa qua khỏi cơn giông tố, sẽ còn phải qua nhiều cuộc thử thách như ở Hy Lạp và đòi hỏi sự sáng suốt và cương quyết của giới lãnh đạo mới có thể mang lại sự phát triển 'thực' và bền vững. Trước mắt, một nhà đầu tư dài hạn sẽ chỉ phân bổ một phần nhỏ vào thị trường Âu - Mỹ và chủ yếu vào những doanh nghiệp có cơ sở bền vững và phát triển ngoài khối Âu - Mỹ.

Ảnh hưởng của tình hình kinh tế thế giới tới Việt Nam

Cuộc khủng hoảng kinh tế - tài chính vừa qua đã 'đốt' đi khoảng 1/3 tài sản thế giới, nhưng không phải vậy mà vốn đầu tư bị kiệt quệ, ngược lại dòng tiền nhàn rỗi trên thế giới đang tăng mạnh với số vốn được rút ra khỏi thị trường châu Âu, Mỹ sau những biến cố vừa rồi. Dòng tiền này chọn những cơ hội đầu tư nào mang đến lợi nhuận cao và rủi ro thấp, cái mà họ khó kiếm được tại thị trường Âu - Mỹ và họ tin tưởng là thị trường của những nền kinh tế mới nổi sẽ mang lại những gì họ mong muốn. Trong đó, Việt Nam đã được xếp vào hạng mảnh hổ của những nước mới nổi. Đó là một cơ hội rất tốt cần nắm bắt vì Việt Nam đang cần những vốn khổng lồ để tái cấu trúc nền kinh tế và giữ được mức độ phát triển của những năm vừa qua. Cơ hội này hoàn toàn trong tầm tay, nếu ta chứng tỏ được sự ổn định của nền kinh tế quốc gia cũng như khả năng ngăn chặn lạm phát, hiện đang ở mức kỷ lục trong vùng.

Về hậu quả tiêu cực phát sinh từ những diễn biến tình hình thế giới thì chủ yếu là trên lĩnh vực ngoại thương. Tất nhiên, khi kinh tế thế giới gặp khó khăn, xuất khẩu của Việt Nam cũng sẽ gặp khó khăn, với phần cầu yếu đi thì sự cạnh tranh trên thị trường thế giới sẽ khốc liệt hơn và với những mặt hàng không có chất lượng cao sẽ phải giảm giá. Do vậy, ngay như giữ được xuất khẩu khối lượng như xưa, nhưng kim ngạch sẽ giảm (lý luận này không áp dụng cho một số mặt hàng thô, nhất là về nông lâm sản, giá cả thị trường đã tăng rất nhanh trong thời gian qua). Hiện tượng mất giá của đồng USD cũng có hậu quả không tốt, khi giá cả những mặt hàng định giá bằng đồng USD, tăng nhanh. Đó là hiện tượng lạm phát do nhập khẩu mà Việt Nam phải đối mặt./.

Nguồn:

http://tapchikinhtedubao.mpi.gov.vn/portal/page/portal/tckt/1184190?p_page_id=1&pers_id=1186979&folder_id=&item_id=21531161&p_details=1